

Referens

Gabriella Demirci
gabriella.demirci@botkyrka.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Svar på remiss - Delbetänkandet Stärkt arbete med att bekämpa bidragsbrott Administrativt sanktionssystem och effektivare hantering av misstänkta brott (SOU 2022:37)

Förslag till beslut

Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut:

Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och överlämnar det till Socialdepartementet som kommunens yttrande över delbetänkandet Stärkt arbete med att bekämpa bidragsbrott - Administrativt sanktionssystem och effektivare hantering av misstänkta brott (SOU 2022:37).

Sammanfattning

Botkyrka kommun har beretts tillfälle att svara på delbetänkandet Stärkt arbete med att bekämpa bidragsbrott Administrativt sanktionssystem och effektivare hantering av misstänkta brott (SOU 2022:37). Kommunens remissvar ska vara Socialdepartementet tillhanda senast den 7 oktober 2022.

Utredningen föreslår att ett system med administrativa sanktionsavgifter införs. En sanktionsavgift ska enligt den nya lagen beslutas av myndigheter, kommuner och arbetslöshetskassor och gälla samma ekonomiska förmåner och stöd som omfattas av bidragsbrottslagen. Sanktionsavgiften motsvarar 25 procent av det belopp som har eller skulle ha betalats ut eller tillgodoräknats felaktigt.

Utredningen föreslår också att ansvaret för att utreda mer avancerade bidragsbrott bör flyttas över till Ekobrottsmyndigheten som har störst kunskap och erfarenhet. Genom att de enklare bidragsbrotten möts av en snabbare reaktion från samhället i form av en sanktionsavgift, kan rättsväsendets resurser koncentreras till att bekämpa de allvarliga och mer svårutredda bidragsbrotten. Man menar att dessa två reformer tillsammans som en helhet är ett effektivt sätt att motverka felaktiga utbetalningar och skydda välfärdssystemen.

Botkyrka kommun tillstyrker förslaget om att ett nytt system med administrativa sanktionsavgifter införs och stödjer i huvudsak de i utredningen lagda förslagen.

Ärendet

En sanktionsavgift ska enligt den nya lagen beslutas av samma statliga myndigheter, kommuner och arbetslöshetskassor och gäller samma ekonomiska förmåner och stöd som omfattas av bidragsbrottslagen. Avgiften ska kunna tas ut av både juridiska och fysiska personer. För att en avgift ska kunna tas ut förutsätts att den enskilde har lämnat en oriktig uppgift eller har underlåtit att fullgöra sin skyldighet att anmäla ändrade förhållanden, och att detta har lett till, eller hade kunnat leda till, en felaktig utbetalning. Om förutsättningarna för att ta ut en avgift är uppfyllda, ska ett beslut om sanktionsavgift fattas, under förutsättning att något reglerat undantag inte är aktuellt. Sanktionsavgiften motsvarar 25 procent av det belopp som har eller skulle ha betalats ut eller tillgodoräknats felaktigt. Botkyrka kommun instämmer i att denna nivå är kännbar på ett sätt som främjar den preventiva effekten, utan risk att bli kontraproduktiv. Botkyrka kommun delar utredningens mening när det gäller att beslutande myndigheter, kommuner och arbetslöshetskassor behöver samverka om införandet av sanktionsavgifter för att uppnå en enhetlig tillämpning. Dessutom görs samma bedömning som utredningen när det gäller att ansvaret för att utreda mer avancerade bidragsbrott bör flyttas över till Ekobrottsmyndigheten som har kunskap och erfarenhet av brott som begås mot välfärden.

Botkyrka kommun ställer sig positiva till utredningens bedömning att ett beslut om sanktionsavgift bör kunna fattas av en anställd på delegation av en kommunal nämnd förutsatt att den har fått tillräckligt med relevant kunskapshöjning.

Ekonomiska konsekvenserna av förslagen

Kommunen instämmer helt i att staten bör ersätta kommunerna för de ökade kostnaderna eftersom vissa åtgärder kommer innebära kostnad för

kommunen. För att kommunen ska kunna genomföra förslagen om ett administrativt sanktionsavgiftssystem och en effektivare hantering av misstänkta bidragsbrott anser kommunen precis som utredarna att det är nödvändigt att kommunen tillförs tillräckligt med resurser. Om så inte sker finns det en risk att kommunens övriga verksamhet kommer att påverkas på ett negativt sätt eftersom kommunen inte kommer direkt få ta del av intäkterna av de sanktionsavgifter som man beslutar om.

Botkyrka kommuns synpunkter

Förslagen i stort bedöms kunna skapa förutsättningar för att systematisera arbetet, mobilisera kompetens och resurser och därigenom åstadkomma ökad långsiktighet. Botkyrka kommun *tillstyrker* därför förslaget om ny lagstiftning.

Botkyrka kommun vill samtidigt framföra följande:

- Botkyrka kommun vill poängtera vikten av att man tar fram kartor över vilka bidrag som inte får kombineras för att få en helhetssyn. Detta skulle vara till hjälp för de handläggare som arbetar med dessa frågor. Det kan finnas ett motstånd hos vissa handläggare att misstro sina klienter och att se felaktiga utbetalningar som potentiella brott. Detta utmynnar i att arbetet snarare leder till efterkontroller av redan betalda medel. Ett effektivt arbete vore att redan vid ansökningsförfarandet kunna identifiera risken för missbruk likaså tydliga rutiner som innefattar checklista för regelbunden kontroll, som på så sätt skapar systematik och inte godtycklighet.
- Botkyrka kommun vill också lyfta fram behovet av ett utökat informationsutbyte mellan myndigheter och kommuner i syfte att förebygga bidragsbrott.
- Kommunen använder sig idag av en digital tjänst ”SSBTEK” som står för Sammansatt Bastjänst Ekonomiskt Bistånd och är en vidareförmedlingstjänst som förmedlar information från flera statliga myndigheter och organisationer. Via tjänsten tillgängliggörs information, för försörjningsstödshandläggare i kommuner via deras verksamhetssystem. Om sanktionsavgift förekommer för en individ, önskar kommunen kunna ta del av denna information om bidragsfusk mot en annan myndighet samt vad det avser i SSBTEK.
- Socialtjänsten ska vara uppmärksam på de bidrag som söks och när klient inte har rätt till bidrag. Att en klient erhåller bidrag från annan myndighet innebär att man betalar ut mindre i ekonomiskt bistånd. En person som är aktuell för ekonomiskt bistånd som erhållit bidrag från exempelvis Försäkringskassan har inte gjort någon ekonomisk vinning, ska det ändå tas en sanktionsavgift? Smidig samverkan med kommun och myndigheter är av vikt.

- Det finns fyra centrala faktorer med syfte att framgångsrikt bekämpa bidragsbrott. Dessa är ökade resurser, ökad samverkan, ökat fokus samt ökad kompetens på brottsförebyggande åtgärder. Kommuner är en del av den brottsbekämpande verksamheten i Sverige men betraktas inte som det av statliga myndigheter. Det behöver vidgas.
- Kommuner och regioner behöver i sina avtal skapa möjligheter för verkningfulla sanktioner.
- Avslutningsvis vill Botkyrka kommun poängtera att kommunerna är en viktig samhällsaktör och samarbetspartner på detta område med omfattande kontakter med bland annat ideella föreningar och företag.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslut att yttra sig över denna remiss medför inga ekonomiska konsekvenser.

Leif Eriksson
Kommundirektör

Pernilla Vera Jr
Trygghet- och säkerhetsdirektör

Bilaga

[Stärkt arbete med att bekämpa bidragsbrott, SOU 2022:37 \(regeringen.se\)](#)

Expedieras till:

Socialdepartementet

§ 152

Svar på remiss - Delbetänkandet Stärkt arbete med att bekämpa bidragsbrott Administrativt sanktionssystem och effektivare hantering av misstänkta brott (SOU 2022:37) KS/2022:00414

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och överlämnar det till Socialdepartementet som kommunens yttrande över delbetänkandet Stärkt arbete med att bekämpa bidragsbrott - Administrativt sanktionssystem och effektivare hantering av misstänkta brott (SOU 2022:37).

Sammanfattning

Botkyrka kommun har beretts tillfälle att svara på delbetänkandet Stärkt arbete med att bekämpa bidragsbrott Administrativt sanktionssystem och effektivare hantering av misstänkta brott (SOU 2022:37). Kommunens remissvar ska vara Socialdepartementet tillhanda senast den 7 oktober 2022.

Utredningen föreslår att ett system med administrativa sanktionsavgifter införs. En sanktionsavgift ska enligt den nya lagen beslutas av myndigheter, kommuner och arbetslöshetskassor och gälla samma ekonomiska förmåner och stöd som omfattas av bidragsbrottslagen. Sanktionsavgiften motsvarar 25 procent av det belopp som har eller skulle ha betalats ut eller tillgodoräknats felaktigt.

Utredningen föreslår också att ansvaret för att utreda mer avancerade bidragsbrott bör flyttas över till Ekobrottsmyndigheten som har störst kunskap och erfarenhet. Genom att de enklare bidragsbrotten möts av en snabbare reaktion från samhället i form av en sanktionsavgift, kan rättsväsendets resurser koncentreras till att bekämpa de allvarliga och mer svårutredda bidragsbrotten. Man menar att dessa två reformer tillsammans som en helhet är ett effektivt sätt att motverka felaktiga utbetalningar och skydda välfärdssystemen.

Botkyrka kommun tillstyrker förslaget om att ett nytt system med administrativa sanktionsavgifter införs och stödjer i huvudsak de i utredningen lagda förslagen.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2022-08-30.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är ordförandeförslaget. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget.

Expedieras till:

Socialdepartementet